

Sygn. akt VIII Gz 341/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SSO Leon Miroszewski (sprawozdawca)

SSR (del.) Rafał Lila

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie zawarte w punkcie III wyroku z dnia 20 lipca 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt: X GC 1161/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Leon Miroszewski Piotr Sałamaj Rafał Lila

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2016 roku, zawartym w punkcie III wyroku w sprawie X GC 1161/15, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 653,27 złotych tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji oparł się na treści art. 100 k.p.c. Wyliczył, że w związku z oddaleniem powództwa ponad kwotę 2509,20 złotych powódka wygrała postępowanie w 92,72%, natomiast pozwana w 7,28%. Koszty powódki wyniosły 753 złotych, zaś koszty poniesione przez pozwaną 617 złotych. Wobec częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty zostały stosunkowo rozdzielone. Nadto Sąd Rejonowy stwierdził, że o kosztach wynagrodzenia biegłego nie orzekał do dnia wyrokowania, a więc koszty te nie zostały przyznane ani poniesione.

Z tym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka i złożyła zażalenie na powyższe orzeczenie wnosząc o:

- 1) zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1955 złotych tytułem kosztów procesu
- 2) zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódka zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, w szczególności:

- 1) art. 98 §1 k.p.c. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji nieuwzględnienie przy wydaniu rozstrzygnięcia o kosztach procesu, wszystkich poniesionych przez powódkę kosztów, a w szczególności uiszczonej zaliczki na poczet dowodu z opinii biegłego w kwocie 1200 złotych,
- 2) art. 100 zdanie 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji zaniechanie rozważania przez Sąd Rejonowy, czy w okolicznościach niniejszej sprawy zasadnym byłoby nałożenie na stronę pozwaną obowiązku zwrotu powódce wszystkich kosztów.

W rozwinięciu powyższych zarzutów powódka podniosła, że w przedmiotowej sprawie Sąd błędnie przyjął, że koszty związane ze sporządzeniem opinii biegłego w niniejszej sprawie nie zostały przyznane ani poniesione, gdyż powódka uiściła zaliczkę na poczet dowodu z opinii biegłego w kwocie 1200 złotych. W chwili wyrokowania powódka poniosła te koszty i winny one zostać rozliczone w orzeczeniu kończącym postępowanie przed Sądem I instancji. Wskazując na łączną wysokość poniesionych kosztów w kwocie 1955 zł powódka podkreśliła, że przegrała proces o kwotę zaledwie 196,80 zł (wobec żądania w kwocie 2706 zł), a Sąd I instancji nie rozważył, czy rozstrzygnięcie o kosztach procesu w sprawie nie powinno nastąpić według zasady określonej w art. 100 zd. 2 k.p.c.

Pozwana nie udzieliła odpowiedzi na zażalenie.

Już po wpłynięciu tego zażalenia do Sądu Rejonowego wydane zostało zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym z dnia 28 września 2016 roku co do wypłaty wynagrodzenia biegłemu, przyznanego postanowieniem referendarza w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 5 sierpnia 2016 roku, z sum budżetowych. W kolejnym punkcie czynności Przewodniczącego z dnia 28 września 2016 roku zarządzono zwrot powódce uiszczonej zaliczki.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Na wstępie zauważyć należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., określaną jako zasada odpowiedzialności za wynik procesu, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Na tle tej zasady problemem w niniejszej sprawie jest ustalenie, które z kosztów poniesionych przez powódkę podlegają uwzględnieniu w aspekcie celowości ich poniesienia dla dochodzenia praw powódki oraz jaka jest ostateczna ich wysokość. Wskazane w zażaleniu koszty zaliczki na wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego w kwocie 1200 złotych powódka początkowo poniosła. Wynikało to z tego, że Sąd Rejonowy, niewątpliwie kierując się normą art. 130⁴ § 1 k.p.c., obciążył powódkę ciężarem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, o czym jednoznacznie świadczy zarządzenie z 9 października 2015 roku. Powódka wyznaczoną zaliczkę uiściła w dniu 19 listopada 2015 roku. Trzeba jednak zauważyć, że ostatecznie kwota tej zaliczki nie stała się rzeczywistym kosztem powódki, bowiem z materiału procesowego znajdującego się w aktach sprawy wynika, że zaliczka ta podlega zwrotowi zgodnie z zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Rejonowym z dnia 28 września 2016 roku. Było to konsekwencją tego, że zarządzono pokrycie wydatków związanych z przeprowadzeniem wnioskowanego przez powódkę dowodu z opinii biegłego z sum budżetowych, a nie z zaliczki uiszczonej przez powódkę.

Wprawdzie wskazana wyżej czynność budzi daleko idące wątpliwości co do jej prawidłowości, a kwestia obciążenia stron kosztami opinii biegłego powinna być przedmiotem dalszych rozstrzygnięć Sądu pierwszej instancji zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jednakże na obecnym etapie sprawy, w sytuacji zarządzenia zwrotu powódce kwoty uiszczonej zaliczki suma tej zaliczki nie może być ujęta w kosztach, które należałoby zakwalifikować jako celowe w niniejszej sprawie, a tym samym nie może być uwzględniona w rozstrzygnięciu co do wyboru sposobu zastosowania art. 100 k.p.c.

W związku z powyższym koszty powódki zamykają się kwotą 755 złotych, a więc taką, jaką przyjął Sąd Rejonowy w zaskarżonym rozstrzygnięciu, co wynika wprost z jego uzasadnienia. Nie ma więc podstaw by uznać na obecnym etapie sprawy, że doszło do naruszenia art. 98 § 1 k.p.c.

Wybór sądu co do zastosowania przy rozstrzygnięciu o kosztach przepisu art. 100 k.p.c., a w szczególności ustalenia sposobów rozstrzygania o kosztach, gdy żądania stron co do istoty są tylko częściowo uwzględnione, jest objęty daleko idącą dyskrejonalnością.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że mając na uwadze zasadę wynikającą z art. 98 § 1 k.p.c. podstawowym sposobem jest stosunkowe rozdzielanie kosztów pomiędzy stronami. Zastosowanie takiego rozdzielania, jako respektującego zasadę odpowiedzialności stron za wynik sprawy, nie wymaga uzasadnienia wskazującego na nieuwzględnienie pozostałych wyborów przewidzianych w art. 100 k.p.c., chyba że wniosek którejkolwiek ze stron co do kosztów obejmuje żądanie nałożenia na stronę przeciwną obowiązku poniesienia całości kosztów przeciwnika w razie tylko częściowego uwzględnienia jej żądania, albo żądanie wzajemnego zniesienia kosztów. Takich wniosków w niniejszej sprawie strony nie składały.

W związku z powyższym nie sposób podważyć podstaw rozstrzygnięcia w sprawie stosunkowego rozdzielania kosztów pomiędzy stronami, zwłaszcza gdy weźmie się pod uwagę, że koszty poniesione przez strony nie pozostają w takiej dysproporcji do rzeczywistych, jak wskazana w zażaleniu powódki.

Trzeba przy tym zauważyć, że co do zasady niedopuszczalne jest przerzucanie na drugą stronę procesu ryzyka związanego z błędną oceną przez powoda przysługującego mu roszczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, III CZ 61/11). Stąd też włożenie na jedną ze stron obowiązku poniesienia kosztów w myśl art. 100 zdanie 2 k.p.c. nie może wynikać jedynie z zasad słuszności, a więc kryterium słuszności nie może być wykorzystywane jako pretekst do odstępowania od dokładnego, stosunkowego, rozdzielania kosztów między stronami. Podważałoby to kompetencję sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę do dokonania takiego wyboru rozstrzygnięcia o kosztach, który respektuje zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy.

Z uwagi na powyższe, należało oddalić zażalenie na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Leon Miroszewski Piotr Sałamaj Rafał Lila